

Улуҳият тавҳидининг айрим жиҳатлари

[Ўзбекча – Uzbek – الأوزبكي]

Шайх Сафар Ҳаваалий

Таржимон: *Абу Жаъфар ал-Бухорий*

Нашрга тайёрловчи: *Абу Абдуллоҳ Шоший*

2013 - 1434

IslamHouse.com

جوانب من توحيد الألوهية

« باللغة الأوزبكية »

الشيخ سفر الحوالي

ترجمة: أبو جعفر البخاري

مراجعة: أبو عبد الله الشاشي

2013 - 1434

IslamHouse.com

Бисмиллаҳир роҳманир роҳим

Барча ҳамдлар Оллоҳга хосдир... Биз Ундан ёрдам, нафсимизнинг ёмонлиги ва амаллари- мизнинг шумлигидан паноҳ ҳамда мағфират сўраймиз. Оллоҳ ҳидоят қилган одамни адаштирувчи, адаштирган одамни ҳидоятловчи йўқдир. Мен: «Ягона, шериксиз Оллоҳдан бошқа илоҳ йўқ, Муҳаммад эса Унинг бандаси ва элчиси» эканига гувоҳлик бераман. Оллоҳ таоло Пайғамбаримизга, унинг оиласи ва барча асҳобларига салавоту саломлар йўлласин!

Буюк Аршнинг соҳиби бўлган Саховатли Оллоҳ таолодан бу мавзу билан манфаатлар бериши, бизга ва сизларга савоблар ёғдиришини тилайман. Дарҳақиқат, У – эшитгувчи ва ижобат қилгувчи Зотдир.

1 – Мавзунинг баён қилиш сабаблари ва унинг аҳамияти

Биз баён қилмоқчи бўлган мавзу, «Улуҳийят тавҳидининг баъзи жиҳатлари» ҳақидаги мухтасар даста бўлиб, унинг шу буюк асос ва Исломнинг асосий рукни – «Улуҳийят тавҳиди»га тааллуқли нарсаларга қўшимчалар ҳам келади.

Бу мавзумизда баъзиларимиз учун бирон янгилик йўқ. Биз шояд унга чорлар эканмиз, янги бирон нарсани айтмаймиз. Фақатгина, мавзу муҳим бўлгани учун ҳам, аввало, уни эслатиб ўтиш зарурдир.

Иккинчидан эса, бу мавзунинг баъзи муаммолари ва унга тааллуқли тараф ва масъалалари бўлиб, уларни очиклаш керак. Шу боис, у ҳақда янгитдан гап очишнинг бизга бирон зарари йўқдир. Зеро Оллоҳ таолонинг ўзи бошқа диний мавзуларни баён қилмасада, бу мавзу ҳақидаги гап, баён ва тафсилотларни кўп зикр қилган. Ҳолбуки, Макка ва Мадина босқичларида нозил бўлган Қуръон оятлари, Улуҳийят тавҳиди ҳақида сўз юритган.

• Тавҳид – барча пайғамбарларнинг чақириғидир

Оллоҳ таоло барча пайғамбарларини тавҳид таълимоти билан юборган. Мужодала ва пайғамбар соллаллоҳу алайҳим ва салламлар билан халқлари ўртасидаги кураш, тавҳид сабабли бўлган. Оллоҳ таоло буни қуйидаги қавллари билан баён қилган:

«(Эй Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва саллам),
Биз сиздан илгари юборган ҳар бир пайғамбарга

хам: «Ҳеч қандай илоҳ йўқ, магар Менгина бордирман, бас Менгагина ибодат қилинглар», деб ваҳий юборгандирмиз». (Анбиё: 25). Қисқача қилиб айтсак, Оллоҳ таоло бу оятида тавҳид барча пайғамбарларнинг чақириғи бўлганини билдирди. Бошқа бир оятда эса:

«Аниқки, Биз ҳар бир умматга: «Оллоҳга ибодат қилинглар ва шайтондан йироқ бўлинглар», (деган ваҳий билан) бир пайғамбар юборганмиз», – деди. (Наҳл: 36). Яъни, шериксиз ва ёлғиз бўлган Оллоҳ таолога ибодат қилиб, ўз хаддидан ошиб тангриликни иддао қилган ёки одамлар эргашган ёхуд итоат қилинадиган банда – тоғутлардан сақланиш. Бу – улуҳийят тавҳиди ва «Ла илаҳа иллаллоҳ» (Оллоҳдан бошқа илоҳ йўқ) деб берилган шаҳодатнинг ҳақиқатидир.

Оллоҳ таоло тавҳидни муфассал тарзда зикр қилди. Чунки Оллоҳ таоло пайғамбарларнинг охиргиси – Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва салламга Буюк Қуръонни нозил қилди. Ушбу китоб Оллоҳ таоло айтганидек:

«Алиф, Лом, Ро. (Ушбу Китоб) сизлар фақат Оллоҳгагина ибодат қилишингиз учун, ҳикмат

соҳиби ва (ҳамма нарсадан) **хабардор зот** — **Оллоҳ** **томонидан оятлари бузилмайдиган мустаҳкам ва муфассал қилинган бир Китобдир. Мен эса сизларга У зот тарафидан юборилган** (кофирларни дўзах азобидан) **огоҳлантиргувчи ва** (мўминларга жаннат) **хушхабарини элтгувчидирман».** (Худ: 1, 3).

Бу оят Оллоҳ таоло бандаси ва расули – Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва салламга муфассал тарзда нозил қилган Китобнинг хулосасидир. Унда улуҳийят тавҳиди ва унинг тафсилотлари зикр қилинган.

● Мушрикларнинг улуҳийят тавҳидига муносабатлари

Қуръон бу тавҳидни илк расул бўлмиш Нуҳ алайҳиссолату вассаломнинг тилида зикр қилди. Оллоҳ таоло мазкур сурада Нуҳ алайҳиссаломнинг ўз қавмини улуҳийят тавҳидига чақирганидан хабар берди. Оллоҳ таоло унинг тилидан шундай деди:

«Албатта, мен сизлар фақат Оллоҳгагина ибодат қилишингиз учун (келган) **холис огоҳлантиргув- чиман.** (Агар ёлғиз Оллоҳдан ўзга бировга сиғинсангизлар), **сизларнинг устингизга**

аламли азоб Куни (тушиши)дан кўрқаман». (Худ: 26).

Аъроф сурасиниг оятларида эса шундай деди:

«Эй қавмим, Оллоҳга ибодат қилинглар! Сизлар учун Ундан ўзга бирон Илоҳ йўқдир. Албатта, мен сизларнинг буюк КУН (Қиёмат Кунининг)азобига гирифтор бўлишингиздан кўрқаман». (Аъроф: 59).

Сўнгра, Оллоҳ таоло бошқа пайғамбарлар ҳам ушбу даъватни олиб келганларини ҳам таъкидлади:

«Од қавмига ўз биродарлари Худни (пайғамбар қилдик). У айтди: «Эй қавмим, Оллоҳга ибодат қилингиз! Сизлар учун Ундан ўзга бирон илоҳ йўқдир. Унинг азобидан кўрқмайсизларми?!» (Аъроф: 65);

«Самуд қавмига ўз биродарлари Солиҳни (пайғамбар қилдик). У айтди: «Эй қавмим, Оллоҳга ибодат қилингиз! Сизлар учун Ундан ўзга бирон илоҳ йўқдир». (Аъроф: 73);

«Мадян қавмига ўз биродарлари Шуайбни (пайғамбар қилдик). У айтди: «Эй қавмим, Оллоҳга ибодат қилингиз! Сизлар учун Ундан ўзга бирон илоҳ йўқдир». (Аъроф: 85).

Ҳар бир пайғамбарнинг –уларга Оллоҳнинг салавот ва саломлари ёғилсин– чақириғи тавҳид бўлган ва қавмлари уни тушуниб, у билан танишган. Шунинг учун ҳам, Ҳуд алайҳиссаломга қавми:

«Сен бизга, ёлғиз Оллоҳга ибодат қилишимиз ва ота-боболаримиз сиғиниб ўтган бутларни тарк қилишимиз учун келдингми?» деган. (Аъроф: 70). Ҳолбуки, уларнинг ҳар бири Ҳуд алайҳиссаломнинг:

«Эй қавмим, Оллоҳга ибодат қилинглар! Сизлар учун Ундан ўзга бирон Илоҳ йўқдир». (Аъроф: 59), дея қилган чақириғини жуда яхши тушунишган эди. Шу боис бўлса керак: «Сен Оллоҳнинг ўзигагина ибодат қилишимиз, яъни, ибодатда Оллоҳни яктолашимиз ва аждодларимиз қилган ибодат (ширк)дан воз кечишимиз учун келдингми?!» – дейишди. Улар Оллоҳ таолога ибодат қилишар ва унга бутлари ва тангриларини шерик қилишар эди. Улар улуҳийят тавҳидини ўрганишгач,

унинг нима эканига ақллари етди ва уни қабул қилишмади.

Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг қавми ҳам, Оллоҳ таоло айтганидек, буни қабул қилмадилар:

«(Шунча) худоларни битта худо қилиб олибдими?! Ҳақиқатан бу жуда қизиқ нарса!» деган. (Сод: 5). Яъни, бу қандай бўлиши мумкин?! Улар бу гаплари билан улуҳийят тавҳидининг амалга ошишини рад этдилар. Оллоҳ таоло:

«Чунки улар ўзларича: «Ҳеч қандай илоҳ йўқ, магар ёлғиз Оллоҳгина бордир», дейилган вақтда кибр-ҳаво қилган эдилар. Ва улар «Ҳали бизлар бир мажнун шоирни деб худоларимизни тарк қилар эканмизми?» дер эдилар», деди. (Соффат: 35, 36). Оллоҳни ибодатда яктолаш ҳамда «Ла илаҳа иллаллоҳ» (Оллоҳдан бошқа илоҳ йўқ) деб гувоҳлик беришга чақиритилган мутақаббирона воз кечган ҳар бир халқнинг ҳоли шудир.

● **Мушрикларнинг рубубийят тавҳидига муносабати**

Рубубийят тавҳидининг баъзи тарафларига тааллуқли ва Оллоҳ таолонинг ишларига мансуб нарсаларга мушрикларнинг кўпи иқрор бўлишсада, айримларигина буни қабул қилмас эди. Тавҳиднинг бу турини, китоблари – калом фанида «эътикод» ва «тавҳид» дея изоҳлаган файласуфларнинг пайғамбарлар юборилган, китоблар нозил қилинган ва бандалар яратилган ғоя қилиб олишлари, очик залолат бўлиб, унинг залолат эканида ҳеч қандай шубҳа йўқдир. Чунки, Оллоҳ Қуръон Каримнинг талайгина жойида мушрикларнинг Оллоҳ субҳонаҳу ва таолонинг ризқ бергувчи, яратгувчи ва бошқарувчи эканига иқрор эканликларидан хабар берган. Оллоҳ таоло айтди:

«(Эй Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва саллам) айтинг: **«Ким сизларга осмон ва заминдан ризқ берур ёки ким қулоқ-кўзларингизга эғалик қилур?! Ким ўликдан тирикни чиқарур ва тирикдан ўликни чиқарур ҳамда ким барча ишларни тадбир қилиб турур?!»** Улар албатта: **«Оллоҳ», дейдилар.** (Юнус: 31).

Улар рубубийят тавҳидига иқрор бўлишган экан, нега кофир ва мушрик бўлдилар? Чунки, улар Оллоҳ таолодан бошқасига ибодат қилишар эди. Шунинг учун ҳам Оллоҳ таоло:

«Бас, мана шу Оллоҳ — ҳақиқий Парвардигорингиздир. Ҳақиқатдан кейин эса фақатгина йўлдан озиш бор, холос (яъни, ҳақиқий Парвардигорингиз бўлмиш Оллоҳдан ўзгага сиғинар экансиз, албатта йўлдан озган бўлурсиз). Бас, қай тарафга бурилиб кетмоқдасизлар?!» деди. (Юнус: 32). Яъни, агар булар Оллоҳ таолонинг ишлари бўлса ва сизлар, Оллоҳ таоло:

«Қасамки, агар улардан «Осмонлар ва ерни ким яратган?» деб сўрасангиз албатта «Оллоҳ» дерлар». (Луқмон: 25) ва:

«(Эй Муҳаммад соллаллоху алайҳи ва саллам), қасамки, агар сиз улардан: «Осмонлар ва Ерни ким яратган?» деб сўрасангиз, албатта: «Уларни қудратли ва доно (Оллоҳ) яратган», дерлар. (Аммо ўзлари ҳеч нарса ярата олмайдиган бут ва санамларни У зотга шерик қилиб, уларга сиғинурулар)». (Зухруф: 9), деганидек (Оллоҳнинг Яратувчи, Азиз ва Билгувчи эканига иқрор экансиз)

нега Оллоҳдан бошқасига ибодат ва дуо қилаяпсиз?!
Нега қурбонликларингиз, намоз-ларингиз ва
чақириқларингиз билан Оллоҳ таолодан бошқасига
йўналмоқдасиз?!

Демак, Оллоҳнинг элчилари соллаллоҳу алайҳим
ва салламлар билан қавмлари ўртасидаги муаммо
очикдир. У – улухийят тавҳиди, унга чақириш ва уни
эслатишнинг заруратидир. Унинг аҳамиятини
Оллоҳнинг Китобидаги буюк оятларнинг
озгинасигина ифода этмоқда.

2 – Ширк

Юқоридагиларни айтар эканмиз, ширк, ширкнинг
хатари ва мушрикларнинг айрим шубҳаларига дуч
келамиз.

● Ширкдан огоҳлантириш

Ширкдан огоҳлантиришнинг қаттиқлиги Оллоҳ
таолонинг ушбу оятида очик кўринади:

**«Дарҳақиқат сизга ҳам, сиздан
аввалги (пайғамбарларга ҳам шундай) ваҳий
қилингандир: «Қасамки: агар мушрик бўлсанг,**

албатта қилган амалинг беҳуда кетур ва албатта зиён кўргувчилардан бўлиб колурсан!» (Зумар: 65).

Бу оят бандалар ичида Оллоҳ таолога куллиқни тўқис бажо келтирган, Оллоҳни бошқалардан кўра яхшироқ таниган ва мисли кўрилмаган тақводор Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва салламга қаратилган. Бу гаплар унинг ўзигагина эмас, балки, Ундан аввал яшаб ўтган пайғамбар соллаллоҳу алайҳим ва салламларнинг ҳар бирига ҳам айтилган. Оллоҳ таоло Анъом сурасида ўша пайғамбарларнинг барчасини муваҳҳидлик билан зикр қилгач, шундай деган:

«Агар улар мушрик бўлганларида қилган амаллари беҳуда кетган бўлур эди». (Анъом: 88). Оллоҳ таоло ширк разолатиға тушиш эҳтимолдан йироқ Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламга, бизларга ибрат ва ўрнак бўлиши учун, шундай хитоб қилган.

Биз эса ширкка тушиш, улуҳийят тавҳидига боғланиш, иймон келтириш, эътиқод қилиш ва чорлашга огоҳлантиришга ўта лойиқмиз. Чунки шариятга биноан Оллоҳ таолонинг ўзигагина шериксиз ибодат қилинади, Ундан бошқасига кўп ва

турфа ибодат ва дуолар қилинмайди. Ҳолбуки, Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «*Дуо – ибодатдир!*», Оллоҳ таоло:

«Парвардигорларингиз: «Менга дуо-илтижо қилинглр. Мен сизларга(қилган дуоларингизни) мустажоб қилурман», деди. Албатта Менга ибодат қилишдан кибр-ҳаво қилган кимсалар яқинда бўйинларини эгган ҳолларда жаҳаннамга кирурлар». (Ғофир: 60) деганларидек, ибодатларнинг барчасини дуо ўзида жамлагандир. Оллоҳ таоло дуони ибодат қилиб қўйди ва аслида ҳам шундайдир.

Бу – тавҳиднинг уч тури ичида энг аҳамиятлиси бўлгани боис, Оллоҳнинг Қуръонида қарор қилинган буюк асосдир.

Демак, шу тарафдан ширк амалини қилганлар қандай қилганлари, мушриклар нега ширк амалини қилганлари, нега улуҳийят тавҳидини бузганликлари, нега Оллоҳ таолонинг бу шубҳаларига раддия берганини ҳамда Оллоҳ таолога ширк келтиришга изн берган сохта ҳужжат нималигини билишимиз керак.

● Ширкнинг сабаби

Оллоҳ таоло бу ҳужжатни баён қилди.
Мушриклар:

«Биз (ўша «худо»ларимизга) фақат улар бизни Оллоҳга яқин қилишлари учунгина ибодат қилурмиз». (Зумар: 3).

«Ана шу нарсалар Оллоҳ ҳузурида бизларнинг оқловчиларимиз», дедилар. (Юнус: 18).

Демак, Ер юзидаги биринчи ширкнинг илдизи шу сабаб ва шу асосга тақалади. Нуҳ алайҳиссолату вассаломнинг қавми Вуд, Сувоъ, Яғус, Яуқ ва Насрга сиғиндилар. Улар солиҳ ва обид кишилар бўлган бўлсаларда, қавмлари Оллоҳни кўйиб уларга ибодат қилишди. Ундан кейин ширк ривожланиб фаришталарга, айрим пайғамбарларга сиғинилди. Буларнинг барчасининг асоси ва илдизи эса, қавм мазкур зотлар ҳақида «бизларни Оллоҳга яқинлаштиради» деган эътиқод қилишар ва: «Улар Оллоҳнинг ҳузуридаги бизнинг шафоатчи–ҳомийларимиз», – дер эдилар. Яъни, улар ўша авлиёларга ибодат қилишса, улар ибодат қилганларни Оллоҳга яқинлаштирар эмиш.

Бундай ширкка мубтало бўлган одам айтган гапнинг маъноси шундай: «Биз Оллоҳ таолога бевосита ибодат қила олмаймиз. Мен кучсиз, гуноҳкор ва хатокор эканман, қандай қилиб Оллоҳга бевосита дуо қила оламан?! Ундай қила олмайман! Бироқ, Ҳасан ёки Ҳусайн ёхуд Алий ва бошқа авлиёларни ва ҳатто Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва салламни восита қилиш билангина Оллоҳга дуо қила оламан!». Улар учун Оллоҳдан бошқа сиғинаётган одамлари авлиё ёки Абдулқодир Жийлоний, Аҳмад Рифоъий, Бадавий ва бошқа солиҳ одамлардан бўлишининг аҳамияти йўқдир.

● Ширк шубҳаси

Ислом оламининг турли бурчакларида Оллоҳдан бошқа зотларга дуо қилаётган одамларнинг сони анчагина кўп. Ундай одамларнинг баъзилари: Мен уларни Оллоҳга етиш учун восита қилмоқчиман!, деса бошқалари: Оллоҳ таоло:

«Эй мўминлар, Оллоҳдан қўрқингиз ва Унга яқин бўлиш йўлини излангиз», деган. (Моида: 35). Мен Оллоҳ таолога бевосита дуо қила олмайман. Қолаверса, Оллоҳ таоло ҳам мени воситани олишга буюрган. Бу зот мен билан Оллоҳ ўртасидаги

воситадир. Мен бу солиҳ инсонларни Оллоҳга восита қиламан, холос, – дейди.

Бу – уларнинг шубҳаларидир.

Оллоҳ таоло эса уларга мудҳиш раддиясини берди:

«Улар (илоҳ деб) илтижо қиладиган ўша кимсаларнинг ўзлари ҳам Парвардигорга қай бирлари яқинроқ бўлиш учун йўл изларлар. У зотнинг раҳмат-марҳаматидан умидвор бўлурлар, азобидан қўрқурлар. Парвардигорингизнинг азоби қўрқинчлидир». (Исро: 57). Сиғинилаётган мазкур пайғамбарлар, фаришталар ва солиҳ кимсаларнинг ўзлари Роббиларига бошқалардан кўра яқинроқ бўлиш учун восита қидирадилар. Шундай экан, уларнинг ўзлари восита бўла олмайди. Чунки, улар Оллоҳга восита қидиришмоқда!

Хўш, восита нима? Пайғамбарлар, фаришталар ва солиҳ бандалар Оллоҳга яқин бўлиш учун нимани восита қилишган эди? Улар солиҳ амал (иймон, тақво, ишонч, ихлос, сабр, Оллоҳнинг йўлидаги устиворлик)ни восита қилишган эди. Улар Оллоҳ таолога ибодат қилиб, Унга яқин бўлишган ва

Роббиларига бошқалардан кўра яқинроқ бўлиш учун восита қидиришган, Оллоҳнинг раҳматидан умидвор бўлишган, азобидан кўрқишган эди. Чунки улар ўзларига нима бўлишини билишмас, бирон зарар ва фойда келтира олишмас, жаннат ва жаҳаннамга эга эмас эдилар. Шундай экан, уларни қандай тангри қилиб олиш мумкин?! Наҳотки, ўзларига бирон фойда келтира олмас эканлар, уларга Оллоҳни қўйиб дуо қилинса, восита ва ҳомий–шафоатчи қилиб олинса?! Ахир уларнинг ўзлари Оллоҳдан раҳмат сўраб, азобидан кўрқишади-ку?! Оллоҳ таоло айтди:

«Парвардигорингизнинг азоби кўрқинчлидир».

(Исро: 57). Яъни, Роббингизнинг азобидан кўрқиб, хамма қочади.

Агар Оллоҳни қўйиб дуо қилинаётган махлуқларнинг ҳоли шу бўлса, бошқаларнинг уларга дуо қилишлари қандай жоиз бўлиши мумкин?! Оллоҳ таоло мазкур ояти билан солиҳ инсонларга ёпишиб олган мушрикларнинг қилмишлари, воситалари ва шубҳаларини йўқ қилиб ташлади.

● Тавассул – восита қилиш ва унинг ҳақиқати

Оллоҳ таоло мўмин бандаларининг тавассулларининг ҳақиқатини очиклади. Оллоҳ таолога бўлган куллик даражаларининг энг юқорисига эришган ва энг буюк банда бўлган зот Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва салламдир. Агар бошқаларни восита қилиш мумкин бўлса эди, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам бошқаларни восита қилишга ҳаммадан кўра лойикроқ эди. Лекин, Оллоҳ таоло нима деди? Мўминлардан қандай хабар берди? Оллоҳ таоло мўминларнинг:

«Парвардигоро, албатта биз: «Парвардигорингизга иймон келтирингиз!» — деб иймонга чорлаган жарчи (Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва саллам алайҳис-саломнинг нидоларини) эшитдигу иймон келтирдик», деганларидан хабар берди. (Оли Имрон: 193). Нидо қилган ким? Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва саллам! Мўминлар:

«Парвардигоро, албатта биз: «Парвардигорингизга иймон келтирингиз!» — деб иймонга чорлаган жарчи (Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва

саллам алайҳис-саломнинг нидоларини) эшитдигу иймон келтирдик. Парвардигоро, бизнинг гуноҳларимизни мағфират қил, қилган ёмонликларимизни (саҳифайи аъмолимиздан) ўчиргил ва бизларни яхшилар билан бирга ўлдир!» дедилар. (Оли Имрон: 193).

Хўш, нега Оллоҳ таолога Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва салламни восита қиламизу, Оллоҳ таолонинг қавлига кўра энг буюк восита бўлган ушбу иймонни восита қилмаймиз:

«Эй мўминлар, Оллоҳдан қўрқингиз ва Унга яқин бўлиш йўлини излангиз ...!» (Моида: 95)?! Яъни, Оллоҳ таолога солиҳ амаллар ва машру итоатлар билан яқин бўлингиз?! Салаф солиҳ бу оятни шундай тафсир қилмадими?!

Демак, биз бу ҳақиқатни ҳамда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламга энг қаттиқ эргашганлар бандаларнинг пайғамбарлардан кейин Оллоҳга энг яқин бўлганлари – саҳоба разияллоҳу анхумлардир. Хўш, улар қандай воситани ушлашган эди? Улар Оллоҳ таолога ибодат қилишар ва Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламга эргашиш ва Унга бўйинсуниб, эргашишни тақозо этадиган

муҳаббатига тиришиб, солиҳ амалларни восита қилишар эди. Зеро Оллоҳ таоло шундай деган эди:

«Айтинг (эй Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва саллам): «Агар Оллоҳни севсангиз, менга эргашинглар. Шунда Оллоҳ сизларни севади ва гуноҳларингизни мағфират қилади. Оллоҳ (гуноҳларни) мағфират қилгувчи, меҳрибондир».
(Оли Имрон: 31).

Восита–тавассулнинг ҳақиқатини билмоқчи бўлган одам, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламга эрашиб издош бўлиши керак. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламга эргашган, иймон келтирган, берган хабарларини тасдиқлаган, Оллоҳ таолога машру нарсалар билангина ибодат қилган бандагина Оллоҳ таолога тўғри воситани ушлаган бўлади.

● Восита қилиш–тавассулнинг турлари

Тавассул бир неча турда бўлади:

а) ширкий тавассул. У, юқорида айтиб ўтганимиздек, Оллоҳ таолодан бошқасига дуо қилишдир.

б) бидъат тавассул. Шахсларни восита қилиш каби.

Оллоҳ таолога Оллоҳнинг исмлари, сифатлари ҳамда ғорга кирганларида ғор оғзини ҳарсанг тош ёпган пайтда ичкарида қолган уч киши ҳақидаги ҳадисда келганидек, солиҳ амалларни восита қилинади. Улар Оллоҳ толога Оллоҳ учун қилишган солиҳ амалларини восита қилиб, дуо қилишган эди.

Демак, иш равшан, алҳамдулиллаҳ. Буни қалбини Оллоҳ таоло тўсиб қўйган инкорчи, шиа, тасаввуф даъватчилари ва уларга ўхшаганларгина тушунмасликлари мумкин. Чунки улар адашдилар ва одамларни ҳам адаштирдилар ҳамда уларни Оллоҳни, тавҳидни танимаган ва асрлар давомида пайғамбар келмаган, фақатгина, одат, анъана, залолат ва ширкларнигина мерос қилиб олган ҳиндус, хитой ва уларга менгзаган ва Оллоҳ таоло қалбларини ҳидоятламай, кўнгилларини Ислом динига очмаган куфр ва ширк аҳлига ўхшатиб қўйдилар! Улар ҳам адашдилар, ҳам адаштирдилар.

Иншаоллоҳ, иш ҳаммага маълум бўлган бўлса керак.

3 – Сеҳр ва фолбинлик

Тавҳиднинг бошқа бир буюк томони ҳақида бугунги кунда ҳар куни гапиришимиз керак. У – фолбин, сеҳргар ва азойимхонларга боришдир. Бу бало чор атрофга ёйилди. Ла ҳавла ва ла қуввата илла биллаҳ! Ҳатто хонадонлар бу билан тўлиб-тошиб уламо ва даъватчиларга сим қоқилмоқда, мактублар келмоқда ва бошларга келган мусибатлардан шикоят қилинмоқда.

● Ғайбни билиш Оллоҳнинг ўзининггина ишидир

Жодугарлик ва фолбинлик нақадар оз бўлмасин, атрофга катта «иштаҳалар» билан ёйила бошлади. Ла ҳавла ва ла қуввата илла биллаҳ! Хўш, буларга нисбатан бизнинг муносабатимиз қандай бўлиши керак? Фолбин ва сеҳргарлар айтаётган ва чақираётган нарсанинг ҳақиқати нима? Оллоҳдан бошқа бирон зот ғайбни била оладими?.. Субҳоналлоҳ! Одамлар уларнинг олдига бориб йўқолган нарсалари ёки мақсадлари ёхуд қилмоқчи

бўлган ишлари ёда қурмоқчи бўлишаётган турмушларининг муваффақиятли ёки муваффақиятсиз бўлиши ҳақида сўрамоқдалар! Ла хавла ва ла қуввата илла биллаҳ!

Улар ғайбни билишадими?! Ахир Оллоҳ таоло:

«Ғайб очқичлари Унинг ҳузуридадирким, уларни ёлғиз Ўзигина билур». (Анъом: 59) демаганми?! Замон ва қилинган ишни тақдим этиш, хосликни тақозо этади. Шунинг учун ҳам:

«Сенгагина ибодат қиламиз!» деймиз. (Фотиҳа: 5). Яъни, Сенинг ёлғиз ўзингга ибодат қилиб, Сендан бошқасига сиғинмаймиз! Оллоҳ таоло айтди:

«Ғайб очқичлари Унинг ҳузуридадир...». (Анъом: 59). Яъни, ғайб оламининг очқичлари Оллоҳдан бошқа бирон кимсада йўқ. Мутлақ ғайб оламини Оллоҳ таолонинг ўзигина билади. Оллоҳ таоло айтди:

«Айтинг: «Осмонлар ва ердаги бирон кимса ғайбни билмас, магар Оллоҳгина (билур)». Улар қачон қайта тирилишларини ҳам сеза олмаслар».

(Намл: 65).

«Мен ғайбни билмайман!» (Анъом: 50) ва:

«Агар ғайбни билганимда эди, яхши амалларни кўпайтирган бўлур эдим ва менга бирон зиён етмаган бўлур эди». (Аъроф: 188) деган Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг ғайб ишларини билмасликларини билган одам, бу ишларга қандай кўл уриши мумкин?!

Агар Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам ғайб илмини билсалар эди, (хиёнаткорона) ўлдирилган ва биронтаси тирик қолмаган энг сара етмишта қори саҳобани Маъуна қудуғига юборармидилар?! Албатта, билсалар юбормас эдилар! Агар ғайб илмини билсалар эди ўзлари ва асҳобларига Уҳуд кунда келган мусибатлар келиши мумкинмиди?! Ёки Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам маслаҳат берилганидек Мадинада қолармидилар?! Бундан ташқари, Оиша разияллоҳу анҳога қилинган Тухмат ҳодисаси ҳам бор. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам бунинг натижасини интизорлик билан кутдилар. Ўтган у кунлар номусли ва иймонли инсонлар учун ўта оғир кунлар эди. Ҳолбуки, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам бу умматнинг энг номуслиси ва рашклиси эдилар. Оллоҳ эса Ундан кўра рашклидир!

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам кутдилар ва Оиша разияллоҳу анҳонинг покдомонлиги Роббул олабийн тарафидан нозил бўлди. Агар Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам ғайбни билсалар эди, одамларга ҳақиқатни (оятлар нозил бўлишидан илгари) айтиб берган ва тухмат барҳам топар эди... Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам сийратидаги барча ҳодисалар худди шундайдир...

Демак, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам ғайбни билмайдилар! Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам ғайбни билмаган эканлар, Абу Бакр, Умар ва улардан бошқа саҳоба разияллоҳу анҳумлар ҳам ғайбни билмайдилар! Шундай экан, бугунги кундаги алдамчи дажжоллар ғайбни қаердан билишади?! Ла хавла ва ла қуввата илла биллаҳ!

• **Сеҳргар ва фолбинлар олдига боришнинг ҳукми**

Уларнинг олдига бориш, айрим одамлар ўйлаганидек, хатарсиз эмас. Чунки буни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: *«Арроф ёки фолбин ҳузурига борган кишининг қирқ кунлик ёки кечалик намози қабул қилинмайди»*. (Имом Аҳмад (1675),

Абдурразоқ «Мусоннаф» (20349)) ва бошқа бир хадисда эса: «*Арроф ёки фолбин ҳузурига борган ва унинг гапларини тасдиқлаган одам, Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва салламга нозил қилинган нарсага кофир бўлибди*», – дея баён қилганлар. (Байҳақий, 16938).

Бу икки ишда ҳеч зиддият йўқдир. Чунки айтаётган нарсаларини тасдиқламасада интервью олиш ёки ҳоли ва ишларидан хабар олиш учун биров аррофга ёки фолбинга ёки финжонга караб фол очувчига ёхуд хаттот (ёзув билан фол очган)га ёда мунажжимга ёки шуларга ўхшаш одам олдига борса, Оллоҳ сақласин, унинг қирқ кунлик намози қабул бўлмайди!!

Диққат этинг, биз Оллоҳнинг ҳузурида тавҳиддан сўнгра нажотни истаган, ҳар куни дарё мисоли тўла сувларида аъзоларимиз қилган гуноҳларни ювиб ташлаётган ибодатимиз беҳуда кетади, қабул қилинмайди! Балки бу одам фолбиннинг олдига шунчаки: Бир бориб кўрайчи, одамлар нега унинг олдига боришяпти экан! – дея борган. Мақсади шу холос. Бироқ, фолбиннинг олдига бориб у айтаётган нарсаларни тасдиқласа, масалан: “Сен фалончига уйланасан ва ундан фарзандлар кўрасан!” ёки “Фалон мансабга кўтариласан!” ёхуд “Фалон нарсанг

йўқолганида уни фалончи олган!” ёда “Сен касал бўлганигда касалланишингга фалончи сабаб бўлган!” ёки шу каби ишларни тасдиқласангиз, Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва салламга нозил қилинган нарсага кофир бўласиз!

Демак, иш ўта хатарлидир. У нега кофир бўлади? Чунки, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламга нозил қилинган Қуръонда:

«Ғайб очқичлари Унинг хузуридадирким, уларни ёлғиз Ўзигина билур», дейилган. (Анъом: 59). Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг ғайб илмини билишини гумон қилган одам бу ва бунга ўхшаш оятлар сабабли кофир бўлади.

• Сеҳр ва фолбинликнинг таъсирлари ва зарарлари

Мазкур сеҳргар ва фолбинларнинг ғайбни билишларига ишонган одам катта фитнага тушади. У одамларни хусусан ақли заифлашган кексалар, болалар ва хотин-қизларни ва уларга ўхшаганларни динларида фитналантиради. Бу, мазкур ширкнинг бошқа бир кўринишидир. У – мураккаб ширкдир. Чунки, айрим одамлар мазкур фолбин ва сеҳргарнинг

фалончи одамларнинг бошига келган ёки келадиган нарсалар, фалончи одамнинг ким экани ва унинг бошига келган нарсаларни айтиб берибди, демак, у, ҳозир мени ҳам кўриб қолиши мумкин, деган фикрларга бориб, улардан кўрқмоқда. Оллоҳдан бошқа зотлардан кўрқишнинг ҳукми ҳаммага маълум.

Бу ерда қасд қилинган кўрқув, табиий бўлмаган кўрқувдир. Табиий кўрқув эса, бирон ваҳший ҳайвон ёки ҳодиса ёки қудукдан кўрқиш кабидир. Юқоридаги кўрқув эса, ғайбдан кўрқишдир. Яъни фолбинни, юзлаб ёки минглаб километр олисда бўлсада, Оллоҳ сақласин, устида турган парвардигордек ёки тангридек ёхуд нима деса билиб ва ёзиб турадиган котиб назоратчилари бордек кўриб: Фалончи – фолбиндир. У ҳақда гапирма, акси тақдирда, бизга юк ташлаб, озор беради! – деб кўрқишади. Оллоҳ номига онт ичиб айтаманки, айримлари: Фалончи улуғларимизга тил теккизма! – дейишади. Бу – Оллоҳдан бошқасига банда бўлишдир. Ахир, бундай кўрқув фақатгина Оллоҳдан бўлиши керак эмасми?!

Булар ҳам адашиб, бошқаларни ҳам адаштирдилар. Шу боис мужаддид аллома Муҳаммад ибн Абдулваҳҳоб раҳимахуллоҳ воситасида Оллоҳ

таоло тавҳид ва Умматга янгитдан ҳаёт берди. Шайхулислом Муҳаммад ибн Абдулваҳҳоб раҳимаҳуллоҳ катта тоғутларнинг пешволарини тушунтирар экан «Ғайб илмини иддао қилган» кимсани фақатгина кофир эмас, аксинча, кофирдан ҳам баттар ва «Тоғут» эканини айтиб ўтди. Тоғут – куфрнинг хамиртуруши ва омилидир. Шу боис бўлса керак тоғут, тоғутни тасдиқлаш ва тоғут билан одамлар оммаси куфр (ботқоғи)га тушмоқда. Бу, ҳар бир замондаги воқеъий ҳаётдир. Ла ҳавла ва ла қуввата илла биллаҳ!

• **Сехр қилишни ўрганиш ва ўргатишнинг ҳукми**

Сехр қилишни ўрганиш ва ўргатишнинг ҳукми ҳақида Оллоҳ таоло шундай деди:

«Ва Сулаймон давридаги шайтонлар (жинлар) айтган нарсаларга эргашадилар. Сулаймон кофир эмас эди, балки одамларга сехр ўргатадиган шайтонлар кофир эдилар». (Бақара: 102);

«балки одамларга сехр ўргатадиган шайтонлар кофир эдилар». (Бақара: 102).

Демак, сеҳрни ўрганиш ва ўргатиш куфрдир. Оллоҳ таоло айтди:

«Ва Бобилдаги Ҳорут ва Морут номли фаришталарга туширилган нарсаларга эргашадилар.— Ҳолбуки, у фаришталар: «Биз фақатгина фитнамиз (яъни одамларни алдаб имтиҳон қилиш учун юборилганмиз), бас, (биз айтган нарсаларни қилиб) кофир бўлиб қолма», демасдан туриб ҳеч кимга ҳеч нарса ўргатмас эдилар». (Бақара: 102).

Оллоҳу акбар! Оллоҳ таоло ушбу ифлос илмни ўрганган одамнинг зарарига ҳужжатни келтириб, унинг Оллоҳ таоло синов учун юборган икки фариштанинг: Биз – фитнамиз, кофир бўлма!, дея айтган ва: Агар сенга бу илмни ўргатсак ва уни қилмоқчи бўлсанг кофир бўласан, кофир бўлиб қолма!, демоқчи бўлган фитнаси қилиб қўйди. Шунинг учун ҳам, буни ўрганган одам сеҳрни ўрганган бўлади. Унинг зарарига эса ўрганиш куфр бўлгани боис, ҳужжат барпо қилинган. Бундай ишлардан Оллоҳга сиғинамиз!

(Айтинглар-чи), ушбу ифлос иш ва уни ўрганишдан мўминни қайтарадиган бундан кўра қаттиқроқ дашном бўлиши мумкинми?! Оллоҳ таоло:

«Ахир (Оллоҳнинг китоби ўрнига сеҳрни) алмашган кимсаларга Охиратда ҳеч қандай насиба йўқ эканини билган эдилар-ку!» (Бақара: 102).

Гуноҳкорларга, ҳар биримиз гуноҳқормиз, охиратда бир яхшилик умиди бордир. Қалбида ўта кичик заррача иймони бўлган одам Оллоҳ таолонинг шафоатгўйларнинг шафоатига муяссар қилиши сабабли жаҳаннамдан чиқади. Бундай гуноҳкорларга қандай гуноҳ қилишларидан қатъий назар, яхшилик умиди бор. Бироқ, мушрик ва кофирларга Охиратда на яхшилик умиди бор ва на насибаси бор. Уларга Охиратда жаҳаннамдан бошқа нарса йўқдир! Улар қайси кофирлар?! Оллоҳнинг динидан қайтиб муртад бўлган ва очик ширкни қилган кофирлар! Оллоҳ бундай ҳолатдан асрасин!

Демак, бу илм – сеҳрни ўрганган, ўргатган ва сеҳргарларни тасдиқлаган кимса, мазкур қаттиқ огоҳлантириш ичига кирган ва дунёю охиратда зиён кўрган одамдир. Унинг бундай жазодан қутилиши учун Оллоҳ таолога тавба қилиб, шундай куфри

азиймда турган пайтида ажали ва ўлими келишдан илгари истиффор айтиши, қилаётган иши (сеҳри ва жодуси)дан воз кечиши, шарт! Оллоҳ таоло бизни ва сизларни бундай ишлардан асрасин!

● **Насиҳат ва тавсиялар**

Биринчидан, биз ўз фарзандларимиз, рафиқаларимиз, оталаримиз ва оналаримизни замонамизда илдиз отган ушбу катта иллатдан ҳимоя қилишимиз керак. Чунки, талайгина намозхон, рўзадор, хожи, закотларини берадиган ва кўп яхшиликлари бўлган одамларнинг ўз хонадонларига мансуб баъзи кишиларнинг фолбин ёки сеҳргарлар олдига боришаётгани, ширк ботқоғига тушаётгани, уйлари гуноҳу маъсиятларга тулиб-тошганидан хабарлари йўқ. Агар ширк тузоғига тушган бўлсалар, уларга қилган мазкур ибодатлари фойда бермайди. Оллоҳ таоло айтди:

«Албатта кимда-ким Оллоҳга ширк келтирса, Оллоҳ унга жаннатни ҳаром қилур ва борар жойи дўзах бўлур. Зулм қилгувчилар учун бирон ёрдамчи бўлмас». (Моида: 72). Яъни, ширк – амалларни бекор, жаннатга киришдан маҳрум қилиб, мушрикни жаҳаннамда мангу қолдиради. Бу ўта оғир

холат бўлиб, уни доим эслатиб туришимиз, эслатишда чарчамаслигимиз керак.

Иккинчидан, биз бундай иллатларга қарши давлатнинг масъул муассасалари ёки Соғлик вазирлиги ёхуд уларни тўхтатиб, Оллоҳнинг жазоларини ижро қиладиган тарафларга етказиш билан курашишимиз ҳамда ўзимиз уларни огоҳлантиришимиз ва имкони бўлса дашном беришимиз керак. Чунки, улар қилаётган ишлар куфрнинг бир бўлаги ва Ер юзидаги куфрнинг омилларидандир. Оллоҳ ўзи сақласин!

Бу куфрнинг Макка ва Мадина каби муқаддас шаҳарларни ўз ичига олган ушбу мамлакатда катта ва ёмон гуноҳ эканида ҳеч шубҳа йўқ. Оллоҳ таолодан бу ва мусулмонларнинг бошқа ўлкаларини ўз паноҳида асрашини сўраймиз!

● Сеҳргарлар ва уларнинг ўз ёлғонларини ривожлантиришдаги йўллари

Мазкур сеҳргар ва фолбинларнинг кўп одамларга таниш бўлган, бироқ, омма ва ёлғонлари таъсир қиладиган ва иймонли одамлар билишмаган шубҳа ва услублари бор.

Уларнинг шубҳаларидан бири, бераётган баъзи хабарларининг тўғрилигидир. Аммо бу, улар бераётган ёлғонлар олдида арзимаган даражада оздир. Шундай бўлсада, бу, айрим одамларнинг фолбинларни тасдиқлашларига сабаб бўлмоқда. Баъзи одамлар: У – йўқолган фалон нарсанинг фалон жойда эканини, бошимга келган ишларни айтиб берди ва айтганлари тўғри эди! – дейишади. Биз уларга шундай деймиз: Бу – ботил шайтоний шубҳадир. Чунки Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам бизга бундай фитнанинг содир бўлиши ҳақида хабар берганлар ва: *«Баъзида бир гапни ўғринча тинглаган(жин)га само тошлари тегшишдан илгари айтилади»*, – дедилар. (Имом Бухорий, 4800). Само тошларини Оллоҳ таоло, Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва салламга нозил қилинган нарсалар ҳаққи рост эканини билишлари учун, шайтонларни тошбўрон қилиш учун юборади:

«(Қуръонни осмондан) жинлар олиб тушганлари йўқ. Улар учун бунинг имкони йўқ ва улар бунга қодир шахслар эмаслар. Чунки улар (ваҳийни ўғринча) эшитиб олишдан четлатилганлари аниқдир». (Шуаро: 210-212).

Шунинг учун ҳам, жинлар осмоннинг

«(Ўғри жинларга отилгувчи учар) **юлдузлар билан тўла**». (Жин: 8) эканини кўришгач, иймон келтиришади. Бу эса, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг юборилишларидан дарак эди. Шунинг учун ҳам, (самода эшитган) гапни айтишидан илгари жин ёки шайтонга само тоши тегади. Гоҳида эса эшитган гапини (фолбин ёки сеҳргарга) айтишга улгурганидан кейингина тегади ёки тегмайди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «*(Фолбин ёки сеҳргар) ўша битта гап билан юзта ёлгонни гапиреди*», – дедилар. (Имом Бухорий, 4701). Унинг оғзидан чиқаётган ва шайтон фаришталардан эшитган ўша битта гап аниқ. Чунки, Оллоҳ таолода осмонда бирон нарсага ҳукм қилса уни Жибриил алайҳиссаломга айтади. У ҳам ўз навбатида ўзидан кейинги фаришталарга, у фаришталар эса фаришталар оммасига Оллоҳ қилган ҳукмни айтганида ифлос Шайтон билдирмай эшитиб олади ва пастга туша бошлайди. Унинг орқасидан само тошлари ҳам кела бошлайди. Баъзида, Шайтон само тошлари тегишидан илгари хабарни дўсти бўлган фолбинга етказишга улгуради.

Масалан, «Фалон одам фалон куни ўлади», дейилади. Сўнгра нима бўлади?

Ёлғон гапиришни одат қилиб олган мазкур фолбин, фаришталарнинг бу гапини олиб юзта ёлғонни тахлайди. Бу – Оллоҳ таоло юборган фитнадир. Чунки фолбин тавба қилгач, одамлар унга: Сен ўша кунни хотирлайсанми? – деб савол берилса, ўша кунларда ёмон амалларни қилганини билади. Оллоҳ таоло ҳидоят насиб этган ва Шайхулислом Ибн Таймийя раҳимаҳуллоҳ «Фатаава»да зикр қилган шундай фолбинлар борки, бу ёлғонларни айтганига иқрор бўлган.

Ҳозирги кунимизда ҳам собиқ фолбинлардан бири: «Оллоҳ номига онт ичиб айтаманки, менга бирон кимсанинг гап айтганини билмайман. Бироқ, гоҳида бировнинг рўй берадиган гапни айтганини кўрганман», – дейди. Битта ҳақ гапнинг ёнига ёлғон кўшаверади, кўшаверади ва айтган гаплари ичидан ўша ҳақиқатгина амалга ошади, юзта ёлғони эса пучга чиқади.

Фолбинлар, шайтонларнинг дўстларидир. Бу эса уларнинг: Биз ғайб ишларини биламиз!, деган иддаоларидаги шубҳаларидир. Оллоҳ таолодан бизга офият бериб, уларнинг шарридан асрашини тилаймиз.

● **Сеҳргарларнинг шубҳалари ва уларга раддия бериш**

Сеҳргарларнинг шубҳалари эса, уларнинг (Ислом оламида яшаётган) ҳар бири: «Биз оятларни ёзамиз ва оятлар билан дам соламиз. Бизда Қуръондан бошқа нарса йўқ!» – дейдилар.

Аввало, бу – ёлғондир. Чунки, Оллоҳнинг Китоби воситасида дам солиш билан, мазкур сеҳргарлар ўртасида фарқ бор. Агар бирон одам уларни текшириб, ёзган нарсаларини ўқиса, уларнинг на Қуръон ва на оятларни, балки, маъноси ноаниқ бўлган нарсаларни ҳам ёзганини ва бунинг ширк эканини билади. Мазкур сўзлар шайтон тоғутлардан мадад сўрашдир. Чунки, ёзувлар ичида тўртбурчак ва учбурчак чизиқлар ёки ҳарфлар ёхуд муайян рақамлар мавжуддир. Сеҳргар Ихлос сурасининг биринчи оятини ўқийди ва худди фолбинлар каби одамларга ўзининг Қуръон ва Қуръон оятларини ўқиётганини билдирмоқчи бўлади. У ёзган бошқа нарсаларга кўз югуртирилса, ширк тилсимлар ёзилгани пайқалади.

Қуръонни эса кофир ҳам ўқиши, шарқшунос ҳам унинг Қуръон эканига шоҳидлик бериши мумкин. Бироқ, кейин-чи?! Қуръон билан бирга ёзилган маъноси ноаниқ ёзувлар нима?! Бу – хато ва гуноҳдир!

Тилсимлар ва сеҳр илмини сеҳргарлар ўша фитна кунлари – Бобилдаги икки фаришта замонидан бизнинг кунларимизгача бир-бирларига мерос қилиб келмоқдалар. Улар тилсимларни белгилар (иороглиф) ҳамда сурёний, оромий ва бошқа қадимий тилларда ёзишмоқда. Бу белгиларнинг барчаси тилсимларнинг ширк эканига далолат қилади.

• **Сеҳрдан ҳимояланиш йўллари**

Шундай экан, бу иллатдан қутилишнинг йўл ва ечимлари нима?

Биринчидан, ҳар биримиз Оллоҳ таолонинг кечиргувчи Ғафур ва шафқатли Раҳийм, бизга нисбатан эмизикли фарзандига шафқатли бўлган онадан ҳам раҳмлироқ эканини, Оллоҳ таоло бизга Шайтон ва гумашталарига адоват қилиш йўлларини ўргатганини билишимиз керак. Оллоҳ таоло айтди:

«Аниқки, шайтон сизларга душмандир, бас, уни душман тутинглар!» (Фотир: 6). Оллоҳ таоло бобокалонимиз Одам алайҳиссалом ва бизларни Шайтондан огоҳлантирди. Чунки, У қуйидаги оятини айтганида Шайтоннинг таъсирлари борлигини билишидан хабар берди:

«Чунки у ва унинг малайлари сизларни ўзингиз билмайдиган тарафдан кўриб турадилар (яъни қандай алдашганини сезмай қолишингиз мумкин)». (Аъроф: 27). Оллоҳ таоло Шайтоннинг нарсаларни чиройли қилиб кўрсатиши, макр ва васваса қилиши, Шайтоннинг ҳийлалари борлиги ва ҳийлакорликда устаси фаранг эканини билади. Шундай экан, Оллоҳ таоло ўзининг мўмин бандаларини ҳимоясиз ташлаб қўйиши мумкинми?!

Оллоҳга қасам ичиб айтаманки, йўк! Оллоҳ таоло мўмин бандаларига раҳмли бўлиб, ўзининг дўстларини ҳимоя қилади. Шундай экан уларни катта душманлари ва унинг Оллоҳ душмани бўлган гуруҳига қарши курашларида қуролсиз ташлаб қўядими?! Биз Оллоҳ таолонинг раҳматига бир қарайлик. Оллоҳ таоло башариятнинг бирон нарсага бўлган эҳтиёжи қанчалар катта бўлса, ўша нарсага эришиш йўллари осон ва текин қилиб қўйган.

Масалан, бизнинг ҳаво ва нафас олишга эҳтиёжимиз бор. Шу боис Оллоҳ таоло ҳавони текин қилиб қўйган ва Оллоҳга ҳамдлар бўлсинки, уни ҳар жойда топиш мумкин... Агар ҳавони сотиш ёки харид қилиш шарт қилинса эди, ундан давлатманд одамларгина фойдалана олар эдилар. Бироқ, Оллоҳнинг ҳикмати (буни хоҳламади).

Шунингдек, сув ҳам ҳаётий заруратдир. Унга эришиш йўллари ҳам Оллоҳ таоло осон ва текин қилган. Гарчи у ҳаводан кўра озроқ бўлсада мавжуд, арзон ва эришилиши қулайдир.

Бошқа мисолни келтирсак, у – туздир. Туз гурунч каби қиммат бўлса эди, унга эришиш анчагина қийин бўларди. Гурунчи бўлмаган таомни истеъмол қилишингиз мумкин, бироқ, тузсиз таомни истеъмол қилиш асло мумкин эмас! Одамзотнинг тузга эҳтиёжи катта бўлгани боис, Оллоҳ таоло унга эришиш йўллари осон ва текин қилиб қўйди.

Ва ҳоказо ...

Биз, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «*У, одамзотнинг қони оққан томирларида юради!*» (Имом Бухорий, 2039) дея таърифлаган Шайтондан ҳимоя

киладиган нарсага муҳтожмиз. Оллоҳнинг марҳамати ва раҳмати билан бу душмандан қутилишимиз, масалан, бир кишини қутқариш учун минглаб одамлар ёки бутун халқ ёхуд қабила ёда қишлоқ аҳлининг тўпланиб Қуръон ўқиши шарт эмас. Агар шундай бўлса Оллоҳнинг раҳмати жуда ҳам тор бўлар эди! Оллоҳ эса бундан жуда ҳам олийдир! Оллоҳ бизга Шайтондан ҳимояланиш йўлини машруъ қилди. У – холера ва менингит эпидемияси тарқалган кунларда шоҳ кўчаларда, ҳар жойда – мактаблар, Ҳарам ва масжид дарвозалари олдига қўйилган карантин – касаллик тарқалмаслиги учун ихота воситалари каби эмасдир. Мазкур касалликлар ўлат каби бўлсада, шайтон «ўлати»дан кўра хатарли эмасдир. Ҳолбуки, Оллоҳ таоло шайтон «ўлати»дан қутилиш йўлини осон ва давосини ҳар бир хонадонда топиладиган даражада қулай қилди. У – Қуръон ва зикрдир: ё униси ёки буниси. Кексалар ва болалар гарчи уни тўқис билмасалар ҳам, Шайтондан ҳимоя ва қўрғон бўла оладиган айрим оят ва ёдлаши қулай зикрларни, масалан, Оятулкурсий ва бошқа зикр (дуо)ларни ўрганиши мумкин. Бунга далиллар жуда ҳам кўп бўлиб, (кўпчиликка) маълумдир.

Масалан:

«Ҳамду санолар ва мулк эгаси бўлган ягона, шериксиз Оллоҳдан бошқа илоҳ йўқдир ва У – барча нарсага қодирдир!» (Имом Бухорий, 3293) жумласини, Ихлос, Фалақ ва Нос суралари,

«Исми билан Еру осмондаги бирон нарса зарар етказа олмайдиган ва эшитгувчи ва билгувчи Зот бўлган Оллоҳ номи билан ...» (Ҳоким, 1895) ҳамда:

«Оллоҳнинг тўқис калималари билан яратган нарсаларининг шарридан сизинаман!» (Имом Бухорий, 7053) жумлаларини ким айта олмайди?!

Алҳамдулиллаҳ, бундай дуо ва зикрларнинг сони жуда ҳам кўп бўлиб, уларнинг қайси бирини ёдласангиз ёки ўқисангиз яхши ишни қилган бўласиз. Бу душманнинг бизга қарши йўллари ва ҳужумлари кўп бўлсада, мазкур қуролимиз ҳам кўнглимизда бўлиши керак. Чунки, бирон аскар, масалан, бирон жангда иштирок этаётиб ухлаб қолгани боис қуролини ерга қўйган бўлса ва ўша онда душман ҳужум қилиб қолса, унинг асирига айланади. Уни асирликдан чиқариб олиш эса, осон кечмайди. Шайтон ҳам сеҳр йўли билан кирса, ҳолимиз шундай бўлади.

• Сехр нима?

Сехр – тугунларга дам солишдир. Оллоҳ таоло бу ҳақда:

«Мен тонг Парвардигоридан (менга) ... тугунларга дам солгувчи(жодугар)ларнинг ёмонлигидан ... паноҳ беришини сўраб илтижо қилурман», – деган. (Фалак: 4). «Тугунларга дам солганлар», – сехргарлардир. Бу иш билан кўпинча хотин-қизлар ёки жинларнинг урғочилари шуғулланишади. Аммо:

«Мен тонг Парвардигоридан (менга) ... ҳасад қилаётган ҳасадгўйнинг ёмонлигидан паноҳ беришини сўраб илтижо қилурман». (Фалак: 5) жумласининг маъноси эса, суқланишдир.

Агар одамзот қуролидан ғофил қолиб сехр ёки суқланиш балосига мубтало бўлса, унинг даволаниши қийинлашади. Қуролини кўлидан қўймаган, у билан домио ҳимояланган ва Оллоҳга таваккул қилган одамга, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам бу маънода кўрсатган кўрсатмаларга амал қилгани ва эҳтиёт бўлгани боис, қаерда бўлса ҳам хатар йўқдир. Чунки, Оллоҳ уни асрайди. Агар шундан кейин бирон

насага мубтало бўлса, унинг Оллоҳнинг синови эканини билсин!

Масалан, биров, Оллоҳ сизу бизни ўзи сақласин, суқланиш ёки жоду сабабли саратон ёхуд бирон ҳодиса туфайли вафот этган ёки касал бўлган бўлса, бу – Оллоҳнинг имтиҳони бўлиб, унга мубтало бўлганлар доду фарёд қилмай, сабр қилиб, Оллоҳдан қилган сабри эвазига савоб умидида бўлсин. Бундай хуфёна ишлар уни довдиратиб, иймони ва тавҳидидан айириб, фолбин, жодугар ва дажжолчалар олдига боришга ундамасин! Оллоҳ таолога бундай ишлардан сиғинамиз!

● Шайтоннинг оғдирувчи йўллари

Оллоҳнинг зикри, Оллоҳга бўлган қатъий ишонч ва Оллоҳ таоло айтганидек Шайтоннинг мўминлар устида мутлақ ҳукмрнолиги йўқлигини билиш ҳамда Оллоҳнинг фазли ила, ширк бутунлай йўқ бўлди:

«Албатта, иймон келтирган ва ёлғиз Парвардигорларига таваккул қиладиган зотлар устида (шайтон) учун ҳеч қандай салтанат — ҳукмронлик йўқдир». (Наҳл: 99).

Шайтон уларга мутлақ ҳукмрон эмас ва уларни кийнай олмайди. Аксинча, Шайтон ва Шайтон малайлари улардан қўрқади. Мисол учун айтсак, Умар разияллоҳу анҳу бир дарадан йўл олса, Шайтон бошқа дарадан йўл олар эди... Оллоҳу акбар! Шайтоннинг иймони кучли бўлган Умар разияллоҳу анҳу билан учрашиши мумкин эмас эди! Оллоҳ таолони эслаган ва Уни кўп зикр қилган одамда ҳам бундан насиба бор. Чунки, Оллоҳ таоло ёдга олинса Шайтон тумарақай қочади ва Оллоҳни унутса қайтиб, васваса қилади, Оллоҳ сақласин. Бироқ унинг ҳийлалари заифдир. Шу боис саҳобалар кўнгилларида пайдо бўлган, бироқ тилга олишдан қўрқишган шайтон васвасаси ҳақида савол беришганида Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: *«Шайтоннинг ҳийласини васвасага қайтарган Оллоҳга ҳамдлар бўлсин!»* деб жавоб берган эдилар. (Абу Довуд, 5154).

Шайтон бир одамнинг олдига уни олиб кетиш учун келмайди. Улар хаёллар, холос. Агар (банда) улардан воз кечиб Оллоҳга сиғинса, йўқолади. Шунинг учун ҳам, Шайтоннинг ҳар бир васвасасини тилга олавермаймиз.

Масалан, Шайтон сизга: Фалон ишни ёки гуноҳни қил, у ширк ва бидъат эмас! Қилганингдан кейин Оллоҳга тавба қилиб, истиғфор айтсанг етарли! – дейди. Буларнинг ҳар биридан тавба қилишимиз, хушёр бўлишимиз ва Шайтон, Оллоҳ таоло қуйидаги оятида дарак берганидек, ашаддий душманамиз эканини унутмаслигимиз керак:

«Аниқки, шайтон сизларга душмандир, бас уни душман тутинглар! Шак-шубҳасиз, у, ўз фирқасини (яъни ўзига эргашган кимсаларни) дўзах эгалари бўлишлари учун даъват қилур». (Фотир: 6).

Ҳа, Шайтон биздан Қиёмат кунида воз кечади ва Оллоҳ таоло Иброҳим ва бошқа сураларда таъкидлаганидек: Мен сизларни чақирмадим ва адаштирмадим! – дейди.

Булар тавҳиднинг энг муҳим тарафларидан айримлари, холос. Тавҳиднинг шариат, итоат ва эргашиш каби жиҳатлари ҳам борки, Иншаоллоҳ, улар ҳақида бошқа ўтиришларда суҳбатлашамиз.

Иншаоллоҳ, шу мавзуга тааллуқли бўлган саволлар бўлса улардан хушёр қилиш, даъват, дин ва тавҳидни ёйишга ёрдамчи бўлганларига жавоб

берамиз. Улуҳийятга тааллуқли бўлган масъалаларни жамиятда муҳим ва бирламчи нарсалар ўлароқ билишимиз керак. Зеро, бошқа фармону таъқиқлар ундан кейин келади.

Оллоҳ таолодан бизни ва сизларни Ўзи суйган ва рози бўлган ишларга муваффақ қилишини сўраймиз.